WYROK TRYBUNAŁU (trzecia izba)

z dnia 29 kwietnia 2010 r. *

W sprawie C-102/09

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 234 WE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Tribunale di Firenze (Włochy) postanowieniem z dnia 20 lutego 2009 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 13 marca 2009 r., w postępowaniu

Camar Srl

przeciwko

Presidenza del Consiglio dei Ministri,

TRYBUNAŁ (trzecia izba),

w składzie: K. Lenaerts, prezes izby, R. Silva de Lapuerta, J. Malenovský, T. von Danwitz (sprawozdawca) i D. Šváby, sędziowie,

* Język postępowania: włoski.

rzecznik generalny: E. Sharpston,
sekretarz: R. Şereş, administrator,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 11 lutego 2010 r.,

rozważywszy uwagi przedstawione:

— w imieniu Camar Srl, przez W. Viscardini oraz G. Donà, avvocati,

— w imieniu rządu włoskiego, przez G. Palmieri, działającą w charakterze pełnomocnika, wspieraną przez S. Gentiliego, avvocato dello Stato,

— w imieniu Komisji Europejskiej, przez L. Pretę oraz A. Bordesa, działających w charakterze pełnomocników,

podjąwszy, po wysłuchaniu rzecznika generalnego, decyzję o rozstrzygnięciu sprawy bez opinii,

wydaje następujący

Wyrok

1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy interpretacji art. 14 konwencji w sprawie stowarzyszenia pomiędzy Europejską Wspólnotą Gospodarczą a państwami Afryki i Madagaskarem stowarzyszonymi ze Wspólnotą, podpisanej w Yaoundé w dniu 20 lipca 1963 r. (Dz.U. 1964, 93, s. 1431, zwanej dalej „pierwszą konwencją z Yaoundé") oraz art. 1 protokołu nr 5 dotyczącego bananów załączonego do czwartej konwencji AKP–EWG podpisanej w Lomé w dniu 15 grudnia 1989 r. (Dz.U. 1991, L 229, s. 3, zwanej dalej „czwartą konwencją z Lomé").

2 Wniosek ten został złożony w ramach powództwa o odszkodowanie wniesionego przez Camar Srl (zwaną dalej „Camar") przeciwko Presidenza del Consiglio dei Ministri (Prezesowi Rady Ministrów) tytułem szkód, jakie spółka ta, zgodnie z jej twierdzeniami, poniosła ze względu na zarzucane naruszenie przez Corte suprema di cassazione (Sąd Kasacyjny) prawa wspólnotowego.

Ramy prawne

Konwencje międzynarodowe

3 Artykuł 1 pierwszej konwencji z Yaoundé, znajdujący się w tytule I „Wymiana handlowa", stanowi:

„W celu wspierania wzrostu wymiany handlowej pomiędzy państwami stowarzyszonymi i państwami członkowskimi, wzmocnienia ich stosunków gospodarczych i niezależności gospodarczej państw stowarzyszonych oraz w celu przyczynienia się w ten sposób do rozwoju handlu międzynarodowego, wysokie umawiające się strony uzgodniły następujące postanowienia regulujące ich wzajemne stosunki handlowe".

4 Artykuł 14 pierwszej konwencji z Yaoundé stanowi:

„Bez uszczerbku dla szczególnych postanowień zawartych w niniejszej konwencji, a w szczególności w art. 3 powyżej, każda umawiająca się strona powstrzyma się od wprowadzania jakichkolwiek wewnętrznych przepisów lub praktyk podatkowych, które bezpośrednio lub pośrednio prowadzą do dyskryminacji pomiędzy jej produktami i podobnymi produktami pochodzącymi z innych umawiających się stron".

5 Pierwsza konwencja z Yaoundé została zastąpiona konwencją w sprawie stowarzyszenia pomiędzy Europejską Wspólnotą Gospodarczą a państwami Afryki i Madagaskarem stowarzyszonymi ze Wspólnotą, podpisaną w Yaoundé w dniu 29 lipca 1969 r.

(Dz.U. 1970, L 282, s. 2 zwaną dalej „drugą konwencją z Yaoundé"). Artykuł 5 tej ostatniej brzmi niemal identycznie jak art. 14 pierwszej konwencji z Yaoundé:

„Bez uszczerbku dla szczególnych postanowień zawartych w niniejszej konwencji każda strona powstrzyma się od wprowadzania jakichkolwiek wewnętrznych przepisów lub praktyk podatkowych, które bezpośrednio lub pośrednio prowadzą do dyskryminacji pomiędzy jej produktami i podobnymi produktami pochodzącymi z innych umawiających się stron".

6 Konwencja AKP–EWG z Lomé, podpisana w dniu 28 lutego 1975 r. (Dz.U. 1976, L 25, s. 2, zwana dalej „pierwszą konwencją z Lomé"), zastąpiła drugą konwencję z Yaoundé. Punkt 1 protokołu nr 6 dotyczącego bananów, załączonego do pierwszej konwencji z Lomé, stanowi:

„1. w odniesieniu do eksportu bananów do Wspólnoty żadne państwo [Afryki, Karaibów i Pacyfiku (AKP)] nie zostanie postawione, w zakresie dostępu do rynków oraz przywilejów rynkowych, w sytuacji mniej korzystnej niż wcześniej lub obecnie".

7 Mający niemal identyczne brzmienie art. 1 protokołu nr 5 dotyczącego bananów, załączonego do czwartej konwencji z Lomé stanowi:

„W odniesieniu do eksportu bananów do Wspólnoty żadne państwo AKP nie zostanie postawione, w zakresie dostępu do tradycyjnych rynków oraz przywilejów na tych rynkach, w sytuacji mniej korzystnej niż wcześniej lub obecnie".

8 Artykuł 1 protokołu nr 4 dotyczącego bananów, załączonego do drugiej konwencji AKP–EWG podpisanej w Lomé w dniu 31 października 1979 r. (Dz.U. 1980, L 347, s. 140) oraz do trzeciej konwencji AKP–EWG, podpisanej w Lomé w dniu 8 grudnia 1984 r. (Dz.U. 1986, L 86, s. 3), ma również niemal identyczne brzmienie.

9 Zgodnie z art. 2 ust. 1 lit. f) decyzji Rady Ministrów AKP–EWG nr 2/90 z dnia 27 lutego 1990 r. w sprawie środków przejściowych stosowanych od dnia 1 marca 1990 r. (Dz.U. 84, s. 2) oraz z art. 1 i art. 2 akapit drugi rozporządzenia Rady (EWG) nr 714/90 z dnia 5 marca 1990 r. w sprawie stosowania decyzji Rady Ministrów AKP–EWG nr 2/90 w sprawie środków przejściowych stosowanych od dnia 1 marca 1990 r. (Dz.U. L 84, s. 1), protokół nr 5 dotyczący bananów załączony do czwartej konwencji z Lomé miał być stosowany od dnia 1 marca 1990 r.

Uregulowania krajowe

10 Ustawa nr 986/1964 z dnia 9 października 1964 r. (GURI nr 264, z dnia 27 października 1964 r.) wprowadziła krajowy podatek od konsumpcji świeżych bananów. Ustawa ta została uchylona przez ustawę nr 428/1990 z dnia 29 grudnia 1990 r. (GURI nr 10, z dnia 12 stycznia 1991 r.). Przez lata wysokość tego podatku stopniowo rosła, dochodząc w chwili jego zniesienia do kwoty 525 ITL za kilogram. W tamtym czasie nie było podatku od konsumpcji owoców uprawnianych tradycyjnie we Włoszech.

Postępowanie przed sądem krajowym i pytania prejudycjalne

11 W dwóch postępowaniach Camar zakwestionowała podatek żądany od niej na mocy ustawy nr 986/1964 w związku z przywozem bananów pochodzących z Somalii. Postępowania te zostały zakończone wyrokami Corte suprema di cassazione.

12 W swoim kolejnym powództwie wniesionym do Tribunale di Firenze (sądu we Florencji) Camar podnosi, że Corte suprema di cassazione naruszył prawo wspólnotowe, a w szczególności obowiązek wynikający z art. 234 WE, przez oddalenie wniesionych do niego skarg bez zwrócenia się do Trybunału z określonymi pytaniami prejudycjalnymi.

13 Z informacji przedstawionych przez Camar na rozprawie wynika, że przywóz bananów, którego dotyczy sprawa przed sądem krajowym, miał miejsce po dniu 1 marca 1990 r. W tym czasie uprawa bananów we Włoszech była nieznaczna lub nawet nieistniejąca.

14 Sąd krajowy wskazuje, że analiza zgodności ustawy nr 986/1964 ze zobowiązaniami wynikającymi z konwencji międzynarodowych wymienionych w punktach 3–8 niniejszego wyroku ma charakter wstępny w ramach oceny zasadności powództwa o odszkodowanie wniesionego do tego sądu przez Camar. Sąd ten ocenia, że analiza ta rodzi skomplikowane kwestie prawne, które jeszcze nie zostały w pełni rozstrzygnięte przez orzecznictwo Trybunału w tej dziedzinie.

15 W tych okolicznościach Tribunale di Firenze zawiesił postępowanie i skierował do Trybunału następujące pytania prejudycjalne:

„1) Czy art. 14 pierwszej konwencji z Yaoundé stał na przeszkodzie wprowadzeniu przez państwo członkowskie wewnętrznego podatku od bananów pochodzących z Somalii, który faktycznie nie był stosowany do bananów krajowych (których produkcja była całkowicie nieistniejąca lub nieznaczna) i nie był stosowany do żadnego rodzaju owoców krajowych?

W przypadku odpowiedzi twierdzącej na pierwsze pytanie:

2) Czy [protokół dotyczący bananów] załączony do obowiązującej wówczas konwencji z Lomé stanowił przeszkodę dla poboru podatku, niezgodnego z art. 14 pierwszej konwencji z Yaoundé, od dokonywanego w roku 1990 przywozu do Włoch bananów somalijskich, w świetle przepisów rzeczonego protokołu w związku z przepisami protokołów analogicznych załączonych do poprzednich konwencji z Lomé i art. 5 drugiej konwencji z Yaoundé?

W przypadku odpowiedzi przeczącej:

3) Czy należy uznać, że protokoły dotyczące bananów załączone do konwencji z Lomé stały na przeszkodzie zwiększeniu podatku, takiego jak włoski podatek od konsumpcji bananów pochodzących z Somalii, po dniu 1 kwietnia 1976 r., niezależnie od konkretnego skutku tych zwyżek dla eksportu tych bananów?".

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

W przedmiocie pytań pierwszego i drugiego

16 Zwracając się z pierwszym pytaniem, sąd krajowy zmierza w istocie do ustalenia, czy art. 14 pierwszej konwencji z Yaoundé stał na przeszkodzie wprowadzeniu podatku, takiego jak ustanowiony ustawą nr 986/1964, z tym skutkiem, że nawet po ustaniu obowiązywania konwencji z Yaoundé podatek od przywozu bananów pochodzących

z państwa stowarzyszonego nie mógł być pobierany przez państwo członkowskie w oparciu o taką ustawę.

17 W celu udzielenia odpowiedzi na to pytanie należy na wstępie zbadać, czy wspomniany art. 14 stał na przeszkodzie opodatkowaniu przez państwo członkowskie, na podstawie ustawy, takiej jak ustawa nr 986/1964, konsumpcji bananów pochodzących z Somalii, w czasie jego obowiązywania. W tym celu należy przeanalizować zakres tego art. 14, bez konieczności badania, czy przepis ten jest bezpośrednio skuteczny. Jak bowiem wynika z brzmienia pierwszego pytania, sąd krajowy zastanawia się nad zakresem tego przepisu, niezależnie od jego ewentualnej bezpośredniej skuteczności.

18 Zgodnie z art. 14 pierwszej konwencji z Yaoundé, każda umawiająca się strona powstrzymuje się od wprowadzania jakichkolwiek wewnętrznych przepisów lub praktyk podatkowych, które bezpośrednio lub pośrednio prowadzą do dyskryminacji pomiędzy jej produktami i podobnymi produktami pochodzącymi z innych umawiających się stron.

19 Z postanowienia odsyłającego wynika, że w okresie, którego dotyczy sprawa przed sądem krajowym uprawa bananów we Włoszech była w najlepszym razie minimalna lub wręcz nie istniała, a zatem należy ją pominąć. W konsekwencji cecha podobieństwa, na jakiej opiera się, zgodnie ze swym brzmieniem, art. 14 pierwszej konwencji z Yaoundé musi być oceniana w odniesieniu do owoców jadalnych pochodzących z typowych krajowych upraw danego państwa członkowskiego (zob. analogicznie wyrok z dnia 7 maja 1987 r. w sprawie 184/85 Komisja przeciwko Włochom, Rec. s. 2013, pkt 8).

20 W związku z tym należy przypomnieć, że do Trybunału zwrócono się już o wydanie orzeczenia w przedmiocie podobieństwa pomiędzy bananami a innymi owocami jadalnymi uprawianymi we Włoszech, w ramach sporów dotyczących interpretacji art. 95 akapit pierwszy traktatu EWG (później art. 95 akapit pierwszy traktatu WE, po zmianach art. 90 akapit pierwszy WE). Trybunał orzekł, że te dwie kategorie

produktów nie są podobne w rozumieniu art. 95 akapit pierwszy traktatu EWG, ponieważ odznaczają się różnymi cechami i nie zaspakajają tych samych potrzeb konsumentów (zob. ww. wyrok w sprawie Komisja przeciwko Włochom, pkt 9 i 10 oraz wyrok z dnia 7 maja 1987 r. w sprawie 193/85 Cooperativa Co-Frutta, Rec. s. 2085, pkt 17 i 18).

21 Trybunał stwierdził bowiem, że cechy organoleptyczne, jak również zawartość wody tych dwóch kategorii produktów są różne i że banany są uważane, przynajmniej na rynku włoskim, za produkt o charakterze wysoce odżywczym i energetycznym, bardzo odpowiedni dla niemowląt (zob. ww. wyrok w sprawie Komisja przeciwko Włochom, pkt 10).

22 Powyższa ocena faktyczna nie została podważona przez Camar. Spółka ta podniosła natomiast argumenty przemawiające za szerszą wykładnią art. 14 pierwszej konwencji z Yaoundé w stosunku do wykładni, którą zgodnie z przywołanymi wyżej wyrokami należy nadać art. 90 akapit pierwszy WE.

23 Camar uważa bowiem, że art. 14 pierwszej konwencji z Yaoundé należy interpretować jako zakazujący nie tylko dyskryminującego opodatkowania produktów podobnych, lecz również, jako syntezę przepisów zawartych w art. 90 akapit pierwszy i drugi WE, każdej formy pośredniego protekcjonizmu podatkowego obejmującego produkty krajowe znajdujące się w stosunku konkurencji z produktami przywożonymi. Jej zdaniem interpretacja art. 14 w sposób zakładający, że produkty przywożone mają te same cechy, co produkty krajowe, pozbawiałaby tego przepisu wszelkiej skuteczności, ponieważ produkty z krajów afrykańskich, których dotyczy pierwsza konwencja z Yaoundé są produktami tropikalnymi, mającymi odmienne cechy od produktów pochodzących z państw członkowskich.

24 Należy jednakże stwierdzić, że interpretacja proponowana przez Camar nie znajduje żadnego poparcia w brzmieniu art. 14 pierwszej konwencji z Yaoundé. Przepis ten ogranicza się bowiem do zakazu dyskryminującego opodatkowania produktów

podobnych, posługując się sformułowaniami zbliżonymi do użytych w art. 90 akapit pierwszy WE. Zgodnie z orzecznictwem dotyczącym tego postanowienia przyjmuje się, że produkty podobne, których dotyczy ten zakaz to produkty posiadające analogiczne cechy i zaspakajające te same potrzeby konsumentów (zob. podobnie ww. wyrok w sprawie Komisja przeciwko Włochom, pkt 9 i 10).

25 Wynika stąd, że gdyby Wspólnota i stowarzyszone z nią państwa Afryki i Madagaskar chciały uregulować problem podatków wewnętrznych dotyczących produktów, które nie są podobne, lecz które znajdują się w stosunku konkurencji, to zamiast przepisu przypominającego jedynie akapit pierwszy art. 90 WE przyjęłyby przepis wzorowany również na art. 90 akapit drugi WE (zob. analogicznie wyrok z dnia 12 grudnia 1995 r. w sprawie C-469/93 Chiquita Italia, Rec. s. I-4533, pkt 43).

26 Zatem należy stwierdzić, że proponowanej przez Camar interpretacji art. 14 pierwszej konwencji z Yaoundé nie da się pogodzić z brzmieniem tego przepisu.

27 Należy jeszcze zbadać, czy cele pierwszej konwencji z Yaoundé wymagają interpretacji jej art. 14, pomimo ograniczonego brzmienia tego przepisu, jako dotyczącego również wewnętrznych rozwiązań podatkowych analogicznych do zakazanych na mocy art. 90 akapit drugi WE.

28 W związku z tym trzeba po pierwsze stwierdzić, że interpretacja art. 14 pierwszej konwencji z Yaoundé wykraczająca poza jego brzmienie nie jest, wbrew twierdzeniom Camar, niezbędna w celu zapewnienia jego skuteczności.

29 Przede wszystkim bowiem pojęcie „produkty podobne" należy interpretować nie jako wymagające, by produkty były identyczne, lecz tylko jako wykluczające produkty

mające odmienne cechy i niezaspakajające tych samych potrzeb konsumentów, jak to zostało przypomniane w punkcie 20 niniejszego wyroku. Wynika stąd, że nawet produkty typowo tropikalne nie mogą być uznane w sposób ogólny za niepodobne do produktów pochodzących z państw członkowskich.

30 Ponadto art. 14 pierwszej konwencji z Yaoundé, zgodnie ze swym brzmieniem, dotyczy produktów pochodzących od umawiających się stron w ogólności, nie ograniczając się do produktów tropikalnych.

31 Po drugie, w szerszym kontekście, należy stwierdzić, że nie można przyjąć interpretacji art. 14 pierwszej konwencji z Yaoundé przyznającej temu przepisowi zakres, który obejmuje również zakaz stosowania wewnętrznych rozwiązań podatkowych takich jak wskazane w art. 90 akapit drugi WE. U podstaw obu tych przepisów leżą inne cele, wskutek czego nie mogą być one utożsamiane w drodze interpretacji.

32 Z orzecznictwa Trybunału wynika, że art. 90 WE ma na celu zapewnienie swobodnego przepływu towarów między państwami członkowskimi na zwykłych warunkach konkurencji, przez wyeliminowanie każdej formy protekcjonizmu, która może być wynikiem stosowania dyskryminujących podatków wewnętrznych wobec produktów pochodzących z innych państw członkowskich oraz przez zagwarantowanie bezwzględnej neutralności podatków wewnętrznych pod kątem konkurencji między towarami krajowymi a towarami importowanymi (zob. podobnie ww. wyrok w sprawie Komisja przeciwko Włochom, pkt 7).

33 Podobnie interpretacja tego przepisu musi uwzględniać cele traktatu określone w art. 2 WE, 3 WE i 14 WE, pośród których na pierwszym miejscu znajduje się ustanowienie ryku wewnętrznego, na którym zagwarantowany jest swobodny przepływ towarów, osób, usług i kapitału (zob. podobnie wyrok z dnia 25 lutego 1988 r. w sprawie 299/86 Drexl, Rec. s. 1213, pkt 24).

34 Natomiast należy stwierdzić, że powyższe cele leżące u podstaw art. 90 WE nie są obecne w pierwszej konwencji z Yaoundé. Zgodnie bowiem z jej art. 1, należącym podobnie jak art. 14 do tytułu I „Wymiana handlowa", celem tej konwencji jest wspieranie wzrostu wymiany handlowej pomiędzy państwami stowarzyszonymi i państwami członkowskimi, wzmocnienie ich stosunków gospodarczych i niezależności gospodarczej państw stowarzyszonych oraz przyczynienie się w ten sposób do rozwoju handlu międzynarodowego.

35 Wniosek, że cel pierwszej konwencji z Yaoundé nie wymaga dokonywania interpretacji jej art. 14 wybiegającej poza brzmienie tego przepisu, która nadawałaby mu zakres analogiczny do zakresu art. 90 akapit drugi WE, znajduje dodatkowo wsparcie w interpretacji tego art. 14 dokonanej przez Trybunał w ramach sporów dotyczących porozumień mających na celu utworzenie systemu wolnego handlu. Trybunał uznał bowiem, że postanowienia takie narzucają umawiającym się stronom zasadę niedyskryminacji w dziedzinie podatkowej, a stosowanie tej zasady zależy wyłącznie od stwierdzenia podobieństwa produktów objętych danym systemem podatkowym (zob. wyroki: z dnia 26 października 1982 r. w sprawie 104/81 Kupferberg, Rec. s. 3641, pkt 26 oraz z dnia 17 lipca 1997 r. w sprawach połączonych C-114/95 i C-115/95 Texaco i Olieselskabet Danmark, Rec. s. I-4263, pkt 31).

36 Co więcej Trybunał orzekł wyraźnie, że zakres postanowienia porozumienia o wolnym handlu analogiczny do art. 14 pierwszej konwencji z Yaoundé ogranicza się do zakazu dyskryminującego opodatkowywania podobnych produktów. W kwestii bowiem art. 21 akapit pierwszy porozumienia między Europejską Wspólnotą Gospodarczą a Republiką Portugalską podpisanego w Brukseli w dniu 22 lipca 1972 r., zawartego i zatwierdzonego w imieniu Wspólnoty na mocy rozporządzenia Rady (EWG) nr 2844/72 z dnia 19 grudnia 1972 r. (Dz.U. L 301, s. 164), Trybunał orzekł w pkt 42 ww. wyroku w sprawie Kupferberg, że niestosowanie przez państwo członkowskie w stosunku do produktów pochodzących z państw trzecich obniżenia podatku przewidzianego dla pewnych grup producentów lub rodzajów produktów nie stanowi dyskryminacji w rozumieniu wskazanego art. 21, jeżeli na rynku danego państwa członkowskiego nie występuje żaden podobny produkt, wobec którego rzeczywiście stosowano to obniżenie.

37 Należy więc stwierdzić, że zakaz ustanowiony w art. 14 pierwszej konwencji z Yaoundé ogranicza się, zgodnie z brzmieniem tego przepisu, do dyskryminującego opodatkowania produktów podobnych, a zatem nie dotyczy produktów niepodobnych, które znajdują się w stosunku konkurencji.

38 W świetle powyższych rozważań na pytanie pierwsze należy odpowiedzieć, że art. 14 pierwszej konwencji z Yaoundé nie stał na przeszkodzie opodatkowaniu bananów z Somalii, takiemu jak wprowadzone przez ustawę nr 986/1964.

39 Biorąc pod uwagę odpowiedź udzieloną na pierwsze pytanie, nie ma konieczności odpowiadania na pytanie drugie.

W przedmiocie pytania trzeciego

40 Zwracając się z trzecim pytaniem, sąd krajowy zmierza w istocie do ustalenia, czy stosowanie przez sąd krajowy klauzuli „standstill" zawartej w protokołach dotyczących bananów, załączonych do konwencji z Lomé, zakłada badanie konkretnych skutków podwyżek podatku, takiego jak wprowadzony ustawą nr 986/1964, w celu stwierdzenia ich zgodności z tą klauzulą.

41 Biorąc pod uwagę, że sąd krajowy nie wyjaśnił, na którą konwencję z Lomé zamierzał się powołać, na wstępie należy określić, którą z czterech konwencji z Lomé należy wziąć pod uwagę w okolicznościach sprawy przed sądem krajowym. W tym zakresie z informacji przedstawionych przez Camar na rozprawie wynika, że przywóz, będący

podstawą poboru spornego podatku, miał miejsce po dniu 1 marca 1990 r. Skoro od dnia 1 marca 1990 r., zgodnie z art. 2 ust. 1 lit. f) decyzji Rady Ministrów AKP–EWG nr 2/90 i art. 1 i art. 2 akapit drugi rozporządzenia nr 714/90, obowiązywał protokół nr 5 dotyczący bananów, załączony do czwartej konwencji z Lomé, należy się odnosić właśnie do tej konwencji.

42 Artykuł 1 wspomnianego protokołu ma formę klauzuli „standstill". Przepis ten innymi słowy ma na celu zapewnienie dostępu bananów pochodzących z państw AKP na tradycyjne rynki na warunkach i zasadach, które nie są mniej korzystne od istniejących w chwili jego wejścia w życie. Zapewnienie dostępu na rynek dotyczy jednak bananów pochodzących z państw AKP tylko do wysokości kwot przywiezionych w chwili wejścia w życie tego przepisu (ww. wyrok w sprawie Chiquita Italia, pkt 59).

43 Wszystkie trzy pierwsze konwencje z Lomé zawierały klauzulę „standstill" sformułowaną w podobny sposób jak w art. 1 protokołu nr 5 dotyczącego bananów, załączonego do czwartej konwencji z Lomé (ww. wyrok w sprawie Chiquita Italia, pkt 62). Biorąc pod uwagę, że pierwsza konwencja z Lomé weszła w życie w dniu 1 kwietnia 1976 r., dzień ten stanowi punkt odniesienia dla stosowania klauzuli „standstill" (zob. podobnie ww. wyrok w sprawie Chiquita Italia, pkt 63).

44 Zatem zadaniem sądu krajowego jest ustalenie, czy przywóz, którego dotyczy tocząca się przed nim sprawa, dotyczył ilości bananów do wysokości kwot przywiezionych w chwili wejścia w życie pierwszej konwencji z Lomé, czyli w dniu 1 kwietnia 1976 r.

45 Jeśli chodzi dokładniej o pytanie sądu krajowego dotyczące badania, jakiego należy dokonać w celu oceny zgodności podwyżek podatku, takiego jak będący przedmiotem

toczącej się przed nim sprawy, z klauzulą „standstill" zawartą w art. 1 protokołu nr 5 dotyczącego bananów, załączonego do czwartej konwencji z Lomé, to należy stwierdzić, że podwyżki takie powodują wzrost cen bananów i tym samym utrudniają ich sprzedaż na właściwym rynku (ww. wyrok w sprawie Chiquita Italia, pkt 60). Zatem badanie tych podwyżek pod kątem klauzuli „standstill" zwykle nie zakłada badania konkretnych ich skutków dla przywozu.

46 Jednakże, jeśli chodzi o sytuację rozważaną przez strony, w której podwyżki mają jedynie na celu dostosowanie podatku, takiego jak wprowadzony ustawą nr 986/1964, do inflacji, należy stwierdzić, że powyższa klauzula „standstill" ma na celu zapobieganie traktowaniu eksportu bananów w sposób mniej korzystny niż poprzednio w zakresie dostępu do tradycyjnych rynków i przywilejów na tych rynkach (zob. podobnie ww. wyrok w sprawie Chiquita Italia, pkt 63), co oznacza, że odnosi się ona do rzeczywistej sytuacji na tych rynkach.

47 Dlatego też podwyżki podatku, takiego jak omawiany przed sądem krajowym, w zakresie, w jakim ograniczają się do dostosowania go do inflacji, w celu utrzymania rzeczywistego opodatkowania dóbr na stałym poziomie, nie są sprzeczne z art. 1 protokołu nr 5 dotyczącego bananów, załączonego do czwartej konwencji z Lomé.

48 W świetle powyższego na trzecie pytanie należy odpowiedzieć, że sąd krajowy nie jest zobowiązany do badania konkretnych skutków podwyżek podatku od przywozu bananów pochodzących z Somalii, takiego jak wprowadzony przez przepisy analizowane w sprawie przed sądem krajowym, w porównaniu do sytuacji sprzed dnia 1 kwietnia 1976 r., aby ocenić zgodność tych podwyżek z klauzulą „standstill" zawartą w art. 1 protokołu nr 5 dotyczącego bananów, załączonego do czwartej konwencji

z Lomé. Jednakże podwyżki takiego podatku, które ograniczają się do dostosowania go do inflacji, nie są sprzeczne z tą klauzulą.

W przedmiocie kosztów

49 Dla stron postępowania przed sądem krajowym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed tym sądem, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż poniesione przez strony postępowania przed sądem krajowym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (trzecia izba) orzeka, co następuje:

1) Artykuł 14 konwencji w sprawie stowarzyszenia pomiędzy Europejską Wspólnotą Gospodarczą a państwami Afryki i Madagaskarem stowarzyszonymi ze Wspólnotą, podpisanej w Yaoundé w dniu 20 lipca 1963 r. nie stał na przeszkodzie opodatkowaniu bananów z Somalii, takiemu jak wprowadzone przez ustawę nr 986/1964 z dnia 9 października 1964 r.

2) Sąd krajowy nie jest zobowiązany do badania konkretnych skutków podwyżek podatku od przywozu bananów pochodzących z Somalii, takiego jak wprowadzony przez przepisy analizowane w sprawie przed sądem krajowym, w porównaniu do sytuacji sprzed dnia 1 kwietnia 1976 r., aby ocenić zgodność tych podwyżek z klauzulą „standstill" zawartą w art. 1 protokołu

nr 5 dotyczącego bananów, załączonego do czwartej konwencji AKP–EWG podpisanej w Lomé w dniu 15 grudnia 1989 r. Jednakże podwyżki takiego podatku, które ograniczają się do dostosowania go do inflacji, nie są sprzeczne z tą klauzulą.

Podpisy